

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦІЯ
«ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ,
НАУЦІ ТА ВИРОБНИЦТВІ»
ПРИСВЯЧЕНУ 100-РІЧЧЮ
ВІД ДНЯ ЗАСНУВАННЯ ВСП
«МУКАЧІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ НУБІП УКРАЇНИ**

**ВСП «МУКАЧІВСЬКИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НУБІП
УКРАЇНИ»**

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
ONLINE CONFERENCE
"INNOVATION IN EDUCATION,
SCIENCE AND PRODUCTION".
DEDICATED TO THE 100th
ANNIVERSARY OF THE
ESTABLISHMENT VSP OF
«MUKACHIV PROFESSIONAL
COLLEGE» NUBIP OF UKRAINE**

**САСКАЧЕВАНСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ, САСКАТУН,
КАНАДА**

24-26 листопада 2021 року

м. Київ

УДК 631.5:633.11

**СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ КУКУРУДЗИ В
УКРАЇНІ ТА ЗА ЇЇ МЕЖАМИ**

Овчарук О.В., доктор с.-г. наук, доцент
Галушко Є.В., студентка ОС «Бакалавр»

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Останніми роками сільське господарство досягло стабільної позитивної тенденції і дедалі більше збільшує сільськогосподарське виробництво.

Кукурудза – високо інтенсивна культура, яка за додержання всіх вимог вирощування може формувати високі врожаї. Посівну площу кукурудзи на зерно в Україні до 2010 р. планувалося збільшити до 2 млн. га. Середня врожайність кукурудзи на зерно в світовому зерновиробництві становить 4,82 т/га. У багатьох країнах (США, Бельгія, Франція тощо) урожайність зерна цієї культури у два і більше разів перевищують світову [1].

Україна посідає 6-те місце в світовому виробництві кукурудзи в 2020 р., з обсягом виробництва 35,5 млн. т. До ТОП-5 найбільших виробників кукурудзи в 2020 р увійшли: США – 367 млн. т із середньою врожайністю 10,5 т/га; Китай – 257 млн. т; 6,2 т/га; Бразилія – 101 млн. т; 5,6 т/га; ЄС – 64,56 млн. т; 7,5 т/га; Аргентина – 13 млн. т; 8,2 т/га.

США та Китай є лідерами з виробництва кукурудзи. США – завдяки високій врожайності, а Китай завдяки значній площі.

Урожайність кукурудзи в Україні в 2020 році становила 7,2 т/га, що на 31 % нижче від середньої врожайності в США. Дощі перешкождали своєчасному сівбі сільськогосподарських культур, а тому посівні площі та врожайність зменшувались. Україні пощастило з дощами, очікується, що валовий збір виросте до 36 млн. т, що перевищить рекорд, встановлений минулого сезону. У Європі виробництво кукурудзи, ймовірно, залишатиметься стабільним.

Для багатьох господарств кукурудза є найбільш привабливою сільськогосподарською культурою серед усіх зернових завдяки високим виробничим й економічним показникам та потенціалу збільшення врожайності. Нині близько 50 % всього виробництва зерна припадає на кукурудзу, тоді як на початку 2000-х років ця частка складала лише 15,7 % [2].

Найвищі показники врожайності кукурудзи у 2019 році зафіксовано у господарствах Волинської (9,51 т/га), Хмельницької (8,69 т/га) та Рівненської (8,52 т/га) областей. Слідом йде Вінницька (8,16 т/га), Житомирська (8,06 т/га) та Сумська (7,96 т/га) області [3].

Створюючи велику органічну масу, кукурудза виносить із ґрунту багато мінеральних поживних елементів. За врожаю сухої надземної маси 150 ц/га відчужується 150-160 кг азоту, 45-50 кг фосфору, 125-130 кг калію [4].

За результатами 2019 року валовий збір кукурудзи в Україні сягнув 34,3 млн т, що є найвищим результатом за останні чотири сезони. Середня врожайність культури при цьому залишилась на середньорічному рівні – 6,8 т/га. Американський фермер Девід Хула з Вірджинії виборов перемогу в національному конкурсі на найвищу врожайність кукурудзи. У 2019 році йому вдалось зібрати 38,6 т/га кукурудзи на зрошенні. І ключовим фактором вирощування високопродуктивної кукурудзи є захист потенціалу врожаю на початкових етапах вегетації рослин.

У 2020 році на Аграрному Полігоні фахівці досліджували врожайність та якість врожаю 105 гібридів кукурудзи селекції Saatbau, Syngenta, KWS,

Euralis, Limagrain, Pioneer, ВНІС, Brevant, МАЇС, Vasco, RWA, Mas seeds, RAGT, Soufflet, Zagreb в умовах поточного року. У ТОП-7 найпродуктивніших гібридів на Аграрному полігоні увійшли: П9903 (Pioneer) — 15,03 т/га; ЛГ30273 (Limagrain) — 14,80 т/га; Альбірео (Saatbau) — 14,68 т/га; ЛГ30308 (Limagrain) — 14,47 т/га; П8723 (Brevant) — 13,88 т/га; ЛГ3350 (Limagrain) — 13,73 т/га; ЛГ30267 (Limagrain) — 13,72 т/га. Вирощували всі гібриди на супіщаних, дерново-підзолистих ґрунтах на півночі Рівненської області, що за ґрунтово-кліматичними умовами не є комфортною зоною для вирощування кукурудзи, особливо пізньостиглих гібридів.

Станом на 21 жовтня 2021 року в Україні обмолочено 32% площ кукурудзи та намолочено понад 11 млн т врожаю. Найбільше зерна зібрали аграрії Чернігівщини (1,7 млн т) та Полтавщини (1,4 млн т). Середня врожайність кукурудзи по Україні становить 6,3 т/га. З рекордною врожайністю збирають кукурудзу аграрії Хмельниччини — 11 т/га, а з найнижчою на Луганщині — 2,8 т/га [4].

Список використаної літератури

1. Родзяк Н. І., Чипак О. В. (2010). Економічна ефективність вирощування кукурудзи на зерно. Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені СЗ Ґжицького, 12(2-5 (44)).

2. Кернасюк Ю.В. Маржинальна кукурудза. Журнал «Агробізнес сьогодні». Листопад 2019. Режим доступу: <http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichniyi-hektar/item/15564-marzhynalna-kukurudza.html>

3. Семенда Д. К., Семенда О. В., Семенда О. В. (2020). Сучасний стан та шляхи підвищення економічної ефективності виробництва зерна кукурудзи. Агросвіт, (3), 43-49.

4. Овчарук О.В. Агроценотичні особливості рослин кукурудзи / О.В. Овчарук, С.І. Каліка, І.В. Любезна // Інноваційні технології в рослинництві: матеріали наукової інтернет-конференції [Кам'янець-Подільський], 10 травня 2021 р. – Кам'янець-Подільський: ПДАТУ, 2021. С. 94-95.

5. Чайківський І. Аграрії двох областей зібрали понад 1 млн т врожаю кукурудзи. Журнал «Агropolit». Жовтень 2021. Режим доступу: <https://agropolit.com/news/22191-agrariyi-dvoh-oblastey-zibrali-ponad-1-mln-t-vrojaju-kukurudzi?sef=22191-agrariyi-dvoh-oblastey-zibrali-ponad-1-mln-t-vrojaju-kukurudzi&page=8>